

EXISTENȚIALE

Podul

Mergea un om sub un pod. Podul era, pe jumătate, din nisip. Cerul se revărsa prin orificiile în care nisipul se surpa. Podul nu cădea peste el. Podul amenința, în fiecare clipă, că poate cădea. Uneori uita că podul poate cădea. Mai ales în pragul primăverii. Uneori soarele, în razele lui incandescente, incendia privirea. Podul dispărea pentru o clipă, fiind absorbit în linia orizontului. După apus, era din nou acolo, mat, greu și impunător. După un timp, la o privire mai atentă, nisipul aproape că se scursese cu totul. Omul se miră: de ce Dumnezeu mai ține podul în picioare?

Nisipul s-a scurs apoi cu totul, lăsând loc unui crater de întuneric — singurul spațiu în care el se vedea pe sine. Întunericul este podul pe care îl tot caut, își spunea el. La urma urmei, toți suntem în căutare de un pod sigur, pe care să-l trecem nevătămați o apă învolburată sau pe sub care să ne pișăm în voie liberă, fără să fim judecați. Sau poate avem nevoie de poduri ca să visăm, ca să nu ne uscăm de singurătate. Cert e că podurile există. Fără ele, nu ne-am putea adăposti, ascunde sau întâlni unii cu alții. Nu există pod sigur. Există doar tentative de pod.

Visăm podul sigur sub care să înghețăm timpul, dar dacă podul ar fi mat și sigur, n-am mai putea primi infiltrațiile cerului în inima noastră. Conștiința omului e un sanatoriu bine camuflat. E nevoie ca podurile noastre să fie șubrede, pline de viermi, de găuri, de șobolani. Altfel, dacă ar fi perfecte, soarele ar părea o caricatură, iar adierile vântului — nimic mai mult decât numere. Podurile sunt pline de

ratări, de regrete răsucite, de flegme purulente, de ciment crăpat. Imaginează-ți ce priveliște, ce miracol devine un astfel de pod într-o noapte cu ceață, prin care pătrunde raza unei stele. Cum se simte acea rază. Cât de aproape de inimă ajunge. Cât de mare se simte inima. Cât de adânc pătrunde ea în cochilia clipei. Un pod insalubru e și conștiința fiecăruia, nu-i așa?

Doar n-am venit din fecioare. Ci din viermi, brute și șobolani venim. Dar de asta suntem capabili de nebunie și frumusețe. Pentru că există poduri care miros a ghenă. Și pentru că există razele lui Sirius, care consolează pe cineva care nu mai poate să plângă de-atâta disperare. Conștiința omului e un sanatoriu bine camuflat. Dar podurile dezvăluie întotdeauna ceea ce omul vrea să ascundă. Podurile sunt rănilor fără de care n-am iubi. Fără de care melancolia nu ar face parte din tabloul acestei experiențe. Și ce săracă e primăvara fără melancolie. Fără disperările unui adolescent care își dorește pentru prima oară să moară și care, în loc să se sinucidă, începe să scrie un poem. Astea sunt orbirile. Ratările. Puroiul nostru. Conștiința omului e un sanatoriu bine camuflat. Poeme care așteaptă să fie scrise. Sinucideri vindecate de visare. Conștiința omului e un sanatoriu bine camuflat. Conștiința omului — un sanatoriu bine camuflat. Conștiința sanatoriu.

Intim și straniu

Uităm că celălalt, oricât de intim ne-ar fi, ne rămâne la un nivel foarte profund un mare străin. Cel puțin la fel de străin ca propriul nostru eu față de sine însuși. La fel de străin cum ne sunt ochii reptilienii ai unui motan care ne privește țintă în timp ce toarce în brațele noastre și cu care reușim, ca prin minune, să ne înțelegem, fără să știm niciodată ce gândește el despre noi înșine. Uităm adesea

că și cei mai apropiați oameni, cei pe care îi iubim cel mai mult, cei pe care îi simțim ca „acasă”, ne rămân totuși, oricât de apropiați am fi de ei, cel puțin la fel de străini, așa cum ne este propria identitate față de ceea ce numim sine.

Rămâne mereu un interval, o crăpătură de neumplut între mine și sinele meu, așa că Eu nu sunt niciodată același. A nu este egal cu A decât în imaginația logicii, nicidecum în tărâmul existențial. Nu sunt cel ce sunt. Sunt cel ce nu sunt încă, străinul din mine care așteaptă să fie întâlnit. Poate că acesta este farmecul acestei vieți: să rămânem verbe, să ne păstrăm devenirea și infnimia. Să curgem unii prin alții, unii pe lângă alții, să ne atingem, să ne privim, să ne îmbrățișăm fără să ne putem poseda niciodată. Poate că tocmai spațiul care nu poate fi umplut dintre noi este ceea ce suntem. Poate că suntem meniji să nu ne aparținem niciodată, să nu ne fim nouă înșine prizonieri. Suntem inaccesibili în ființă. Ne putem întâlni doar în anumite clipe. Iar când ne privim unul celuilalt hăul din lăuntru, nu ne putem suporta prea mult infnimia.

Ne copleșește propriul Eu. Însă verbul întâlnirii ne provoacă să trăim un fel de preludiv al morții. Poate că asta și este intimitatea veritabilă: un exercițiu de murire. Să învățăm să murim, să nu ne fie frică să murim. Să nu trăim vieți în care ne-am ținut infnimia în lagăre. Să-i dăm drumul vieții cu grație. Să dăm drumul Eului nostru cu grație. Să nu ne izolăm în propria cunoaștere de sine. Să avem curajul infnimii.

Poate că asta sunt întâlnirile din viața noastră — marile întâlniri, cele care ne marchează destinul. Iubirile, prietenii, relațiile care ne tulbură identitatea, care o provoacă, care o transformă. Poate că ne întâlnim unii cu alții nu pentru a ne ține unii pe alții, ci pentru a învăța să ne dezbrăcăm de noi înșine. Pentru a ne elibera unii prin

alții. Poate că nu să fim împreună mereu — sau nici măcar să tânjim după eternitate — este scopul. Poate că tocmai neființa și ascunsul, eliberarea de pretenția posesiei, a cunoscutului și a definitivului contează. Poate că nu există un punct ultim în care ne întâlnim. Trupurile noastre se vor împrieteni cândva cu pământul și se vor ridica în aburul nopții, luminând mai departe alți și alți oameni care se întâlnesc, se iubesc, se despart și care se resorb, rând pe rând, în vortexul firii de necuprins cu mintea.

***Despre moarte și paradoxul de a exista.
Eseu asupra finitudinii și misterului ființei***

Dacă există o realitate indubitabilă în această lume, ea constă în paradoxul de a exista. De ce paradox? Pentru că însăși existența noastră prezentă este inseparabilă de un final inevitabil, de un moment din timp în care vom înceta să fim. Viața și moartea sunt conținute în egală măsură în verbul ființării noastre. Nu încetăm să trăim doar la finalul drumului, ci viața ne este, clipă de clipă, intim împletită cu moartea. Am putea spune că ființa vieții este chiar actul de a muri.

Aparent, viața și moartea se exclud. Dar, în fundal, ele sunt expresia unui întreg, a unei prietenii disimulate, a unui pact tainic. Moartea e secretul care face posibilă viața. Trăim în prezența ei: în zâmbet, în suferință, în dragoste, în reușită sau eșec — ființa noastră este, în mod profund, murire. Și totuși, dacă dezbrăcăm cuvintele de carnea fricii, descoperim că moartea... moare și ea. Când viața este trăită sub semnul unei continue transformări, moartea își pierde puterea de final. Nu mai e un capăt, ci o împlinire a muririi permanente în care ne aflăm deja. Noi nu murim doar la sfârșit. Murim în fiecare clipă în care trăim. Doar că am uitat.

Am separat existența de moarte pentru a putea uita de neființa în care deja plutim. Moartea ne dezvăluie incandescența vieții, ne arată adâncul care nu poate fi cunoscut, doar trăit. Când moartea este adusă în conștiință, viața devine mai mult decât o conservare anxioasă. Devine elan, avânt, îndrăzneală. A onora moartea în conștiință înseamnă a elibera viața din chingile fricii. Nu mai trăim ca să ne păstrăm existența, ci pentru a o dăruii, pentru a ne transforma. Moartea ne face responsabili față de misterul din care facem parte. Viața e o sărbătoare a ambivalenței: între prezență și absență, între plin și gol, între devenire și destrămare.

Autentic trăiește doar acela care se riscă pe sine. Care iese din adăpost, care se lasă dus de incertitudine, care renunță la a controla și se expune fără rețineri misterului. Supraviețuirea, fără o integrare a misterului în experiență, este o experiență decăzută a vieții. Oricât de mult am perfecționa condițiile de trai, acestea rămân structural fragile, mereu în pragul unei prăbușiri. Sensul nu poate fi găsit în confort, ci în curajul de a trăi cu ochii deschiși pe un fir de ață, în bătaia vântului, în mijlocul valurilor, în locurile unde te poți pierde fără garanția de a te regăsi.

Sensul nu este un răspuns, ci o tensiune asumată. O negociere unică cu neantul, cu necunoscutul, cu ceea ce nu poate fi spus. Doar cel care își asumă riscul de a nu ști găsește acel ceva care dă greutate unei vieți. Sensul nu se copiază, nu se cumpără și nici nu se imită. Este ceea ce se aprinde când accepți să trăiești fără garanții. A trăi doar pentru a supraviețui este o formă de moarte lentă. Sensul profund al vieții nu poate fi înlocuit de perfecțiunea funcțională. Poți avea totul, dar să nu simți nimic. Pentru că viața nu se măsoară în „cât”, ci în „cum”. Nu în siguranță, ci în gradul de intensitate a prezenței cu care experimentezi evenimentele.

Conștientizarea supremă este aceasta: cel care se ferește de moarte se ferește și de viață. Închizând ochii în fața sfârșitului, închidem ochii și în fața misterului viu. Încercând să ne conservăm în exces, ne trădăm potențialul de a deveni. Când separăm viața de moarte, tăiem în două aceeași tulpină. Moartea nu e dușmanul vieții. E ceea ce o înobilează, ceea ce o intensifică. E ceea ce ne face să iubim, să creăm, să ne întâlnim, pentru că știm că totul există deja întru sfârșirea neantului.

Adevărata viață începe atunci când nu ne mai adăpostim de moarte, ci când o lăsăm să ne atingă conștiința. Când nu mai căutăm doar plăcere sau siguranță, ci ne recunoaștem ca fapte paradoxale: suntem învăluți în visul neființei. Viața e risc, absență, prezență. E lumina care dansează pe marginea prăpastiei. Suntem cu adevărat vii când ne așezăm în vulnerabilitate. Când renunțăm la certitudini posesive. Când onorăm devenirea, cu tot cu frică, cu tot cu fundalul de neființă care face posibil spectacolul de a trăi. Viața nu e „ceva”. Este tensiunea unui verb.

Așadar, nu ne rămâne decât să ne bucurăm de scânteierile paradoxului de a fi. Să ne trăim fragilitatea cu demnitate. Să iubim în timp ce pierdem. Să visăm în timp ce murim. Să existăm între o lumină și o umbră.

Sensul vieții între moarte, libertate și regret.

O cugetare inspirată de o discuție avută cu un prieten.

Suntem muritori. Nu murim în clipa când funcțiile vitale ale trupului încetează, ci murim în fiecare clipă a vieții noastre, chiar din clipa în care ne naștem pe lume. Suntem inspirați de abisul morții să dăm clipei un rost. Dorința de sens se hrănește din conștiința morții.